

Märta, Gunnar och Arvid Bothéns Stipendiefond

New methods of Bathing and Stain removal for Textiles

9-11 juli Armémuseum Stockholm.

Richard Wolbers, associate Professor

Anordnad av International Academic Projects.

Rebecka Karlsdotter

Studio Västsvensk Konservering

New methods of Bathing and Stain removal for Textiles

Belgiska, holländska, irländska, finska, brittiska och svenska deltagare hade tagit sig till Armémuseum för att delta i den nyttiga och lärorika kursen som var uppbyggd med teoriundervisning på förmiddagarna och praktiska övningar på eftermiddagen. På förmiddagen blev vi avbrutna av vaktparaden vilket alla som inte varit med om det förut tyckte var fantastiskt exotiskt! Kursen var mycket bra och jag fick tillfälle att uppdatera mina kunskaper i kemi. Det var ganska intensivt så alla vi kursdeltagare var fullmatade med kunskap vid kursens slut då vi hade lärt om polymerkedjor, mikro och makroemulsioner, fått göra lösningar och gelblandningar och lärt oss en massa nytt. De väl förberedda power-pointarna skapade många nya tankar och funderingar. Richard Wolbers kunskaper är stora och en del av saker angående fläckurtagning jag har lärt mig tidigare fick ifrågasättas. Vi fick också "Gels in the Conservation of art", en samling artiklar från konferensen med samma namn som hölls i London 2017. Trots att nivån på kursen var ganska hög för mig uppskattade jag Wolbers ambition att göra enkla praktiska och görbara sätt att rengöra. Han talade också om vikten av att ha så få ingredienser som möjligt i sina lösningar och preparat för att i möjligaste mån kunna styra processen själv istället för att köpa färdiga preparat.

Tillverkning av gel.

Exempelvis diskuterade vi vikten av att känna till konduktiviteten i en textil som skall tvättas för att kunna veta hur mycket fibrerna i textilen kommer svälla. Konduktivitet är förmågan ett material har att leda elektricitet. Den snällaste men minst effektiva rengöringen sker när konduktivitetsnivån på både textil och vatten är den samma. Om en textile med relativt hög konduktivitetsnivå läggs i låg eller ickekonduktivt vatten kommer fibrerna svälla väldigt snabbt och skulle kunna sprängas på en mikroskopisk nivå. Skulle det motsatta uppstå, att textilens konduktivitet är mycket lägre än vattnets, kan textilen krympa kraftigt.

En tumregel kan vara att den lämpliga konduktivitetsnivån på en lösning inte är tio gånger större eller lägre än på textilen, allra mildast är en konduktivitet på lösningen som är en eller två gånger högre än textiliens. Wolbers har ett fuffigt och relativt okomplicerat sätt att mäta konduktivitet på textilien. Genom att använda ett gelblock som man klipper ut en liten rundel ur (med en håltång) kan man lägga rundeln på textilien och låta den absorbera saltet i ca 5min. därefter mäter man på den lilla rundeln och behöver inte direktfukta den kanske känsliga textilen. Vi gjorde agaroseblandningar för att "lyfta" olika fläckar.

Bland allt vi lärde oss så diskuterade vi också buffrar och vad de gör för nytta under våtrengöring, olika salters jonfördelning och effekt på lösningar och hur man löser salter som blivit olösbara på textilier. Vi tittade på hur hur kapillärkrafterna fungerar och hur man kan använda sig av att när den uppblöta gelen torkar ökar kapillärkraften väldigt mycket. Detta gör att man kan jobba med fläckar på ömtåliga textilier över små ytor i taget utan att riskera "vattenrosor" eller andra skador på textilien. Vi gick också igenom tensider olika egenskaper, gjorde lösningar och geler till varandra i gruppen för att ta med hem och talade om vikten av rätt viskositet för att kunna förlänga gelens tid på mycket känsliga textilier.

Jag är väldigt glad att ha fått gå den här faktsäckade och utmanade kursen och kommer att använda mig av rengöringsmetoderna speciellt på känsliga föremål. Är väldigt tacksam för Märta, Gunnar och Arvid Bothéns Stipendiefond som möjliggör för mig att få gå sådana här utmärkta utbildningar! Det är en fantastisk chans att få ta del av intressant forskning och nya metoder! Tack!

Rebecka Karlsdotter

Studio Västsvensk Konservering